

Kirkevalget

8.-9. sep. 2019

Kurs i lokal valggjennomføring

Fana prosti, 15. januar 2019

v/Jens Z. Meyer, Bjørgvin bispedømekontor

EIT VAL?

- Kva vil du?
- Kva kyrkje vil du ha?

KVA VIL VI?

«Meir himmel på jorda»

Gode kristne felleskap i bygd og by

Kvalitet

Gode råd

- Soknerådet - ”styre” for kyrkjelyden
- Bispedømerådet
- også Kyrkjemøte (kyrkja sitt «Storting»)

KORLEIS SNAKKAR VI OM KYRKJA?

KVEN ER VI? – FILM OM KULLA PASTORAT

DAGSORDEN

- Milepælar - fristar
- Nominasjon
- Bispedømerådsvalet
- Sjekklistar og valressursar
- Førehandsrøysting 10. august – 6. september
- Valting (8.) – 9. september
- Informasjon

- Val til nominasjonskomite (ved ein frå kvart sokn)

SH-88

**Slow
Life**
1 km

Milepælar

FØRSTE MILEPÆL 1. MARS

Dato	Kva	Ansvarleg
1. mars	Frist for innsending av forslag på kandidatar til nominasjonskomiteens liste ved bispedømerådsvalet	Sokneråda og ungdomsrådet i bispedømet
30. april	Frist for å fremje listeforslag til bispedømerådsvalet.	Nomineringsgrupper og nominasjonskomité

DATOAR SOKNERÅDSVALET

Dato	Kva	Ansvarleg
30. april	Fristen for innlevering av listeforslag ved val til sokneråd	Nominasjonskomité og eventuelle andre grupper
5. mai	Valstyret sin frist for å godkjenne listeforslag og kunngjere vallister og valform.	Valstyret i soknet

DATOAR SOKNERÅDSVALET

Supplerande nominasjon (dersom det berre ligg føre ei liste og denne ikkje har nok kandidatar)

5. mai	Kunngjering av høve for supplerande nominasjon.	Valstyret i soknet
5. juni	Frist for å fremje kandidatar gjennom supplerande nominasjon.	Minst fem røysteføre forslagsstillarar
7. juni	Valstyrets frist til å godkjenne supplerte kandidatar	Valstyret

DATOAR –FELLES FOR BEGGE VAL

Dato	Kva	Ansvarleg
30. juni	Skjæringsdato for manntalet	Kyrkjerådet
Seinast 10. august	Valstyret kunngjer tid og stad for stemming	Valstyret i soknet
Seinast 10. august og fram til 1. sept.	Utlegging av manntall	Valstyret i soknet
10. august til fre. før valdagen (6. sept)	Førehandsstemming	Valstyret i soknet
1. september	Frist for førehandsstemming i anna sokn enn der ein har stemmerett.	
9. september	Valdagen	

SOKNERÅDET

- Det skal veljast
 - 4, 6, 8 eller 10 medlemmer
 - 5 varamedlemmer
 - Bør ha minst 40 prosent kvinner/menn og 20 prosent unge under 30 år
- Valstyret (= soknerådet) set i gang nominasjonsarbeidet og arbeidet med valet.
- Underskrive av 10 stemmeberettiga, dvs. nominasjonskomiteen sine medlemmer og nokre andre forslagsstillarar

KVA OM VI HAR FOR FÅ KANDIDATAR?

- Det er mogeleg å endre talet på medlemmer i rådet før valet
- Vedtak i soknemøte/menighetsmøte før 1. mars.
- Det er mogeleg å søkje om felles sokneråd for to eller fleire sokn der det er tett samarbeid
(Ta kontakt om de vil ha prosedyren for dette)

Nominasjon

NOMINASJON SOKNERÅD

- Valstyret sine oppgaver:
 - Oppnemne ein nominasjonskomité på minimum tre medlemmer
 - Gjere det interessant å sitje i soknerådet
 - Stille til val på nytt...
- Frist for ferdig listeforslag: 30. april 2019
- Underskrive av 10 med stemmerett, dvs. nominasjonskomiteens medlemmer og nokre andre forslagsstillarar
- Det kan komme forslag frå andre grupperingar, men det er ikkje vanleg

SUMMEGRUPPER - NOMINASJON

- Kva var det som gjorde at du sa ja då du vart vald inn?
- Har vi noko erfaring med korleis det er lurt å utfordra folk til å stilla som kandidatar?

FINNA KANDIDATAR

- Kven har vi bruk for no?
- Kven kan vi spørja om tips til gode namn?
- Møte for kandidatar?
- Artikkel i kyrkjeblad eller på nettsider
- Vervebrosjyre
- Artikkel i lokalavisa, evt. annonse

Kyrkja di, valet ditt

Ved kyrkjevalet i 2015 sa 520 323 kyrkjemedlemmar meininga si om kven som skal styre kyrkja. Ca. 3,1 millionar nordmenn har rett til å stemma ved kyrkjevalet 8.-9. september i 2019.

Kven skal du stemme på?

Kanskje på deg sjølv?

Mangfald og fellesskap

I Den norske kyrkja er det rom for mange meiningar, men vi står saman om trua på Gud. I trusfellesskapen er det rom meir enn du trur og verksemda i kyrkja omfattar meir enn du trur. Ser du nærare på arbeidet med gudstenester, omsut for utsette menneske, dåp og trusopplæring, konfirmasjon og ungdomsarbeid, kor og kyrkjemusikk, vern om skaparverket og mykje meir, vil du oppdage eit mangfald av menneske og tenester.

Korleis vil du kyrkja skal vere?

Du har høve til å påverke ved kyrkjevalet.

kyrkjevalet.no
#kyrkjevalet
facebook.com/kirkevalg

 DEN NORSKE KYRKJA

Kyrkjevalet

8.-9. sep. 2019

KYRKJA
TRENG DEG!

*Det er kyrkjeval (8.) og 9. september 2019.
Kan hende du vil stille til val?*

Du er invitert til å vere med på å skape framtidens kyrkje! Kyrkja er ein mangfaldig fellesskap. Ulike meiningar og ulikskapar gjer fellesskapen rikare. Derfor er det behov for nettopp deg eller naboen din i soknerådet.

 DEN NORSKE KYRKJA

NOMINASJON – ANDRE GRUPPER

Viktigaste krav til listeforslag frå andre nomineringsgrupper – omtrent dei same

- Minst så mange kandidatar som det skal veljast medlemer i soknerådet. Dvs. 4, 6, 8 eller 10.
- Underskrive av 10 forslagsstillarar med stemmerett
- Bør ha minst 40 prosent kvinner/menn og 20 prosent unge under 30 år
- Oppgi tillitsvalgt med vara

PRAKTISK INFORMASJON

- Reiseutgifter til valkurset vert dekket av valrådet i Bjørgvin.
- Deltakarane leverer reiserekning til sitt eige fellesråd.
- Fellesrådet sender faktura til bispedømekontoret

Bispedømerådsvalet

BJØRGVIN BISPEDØMERÅD

BISPEDØMERÅDSVALET

- Soknerådet sine oppgåver
 - Soknerådsleiar skal vera med på val av prostiet sitt medlem til nominasjonskomité for bispedømerådsvalet
 - Soknerådet kan foreslå inntil fire kandidatar til nominasjonskomiteen si liste innan 1. mars (Det kan fremjast andre lister til bispedømerådet enn nominasjonskomitéen si liste).
 - Frist for å levera lister er 30. april for alle
 - Vera lokal valadminstrasjon for bispedømerådsvalet

BISPEDØMERÅDET

- 7 leke medlemer
 - 1 lek kyrkjeleg tilsett medlem (tilsette)
 - 1 geistleg medlem (prestar i off. teneste)
 - Biskopen (fast medlem)
-
- 3 ulike val til 1 råd

BISPEDØMERÅDET

Kirkeloven § 23:

Bispedømmerådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan vekke og nære det kristelige livet i menighetene, og det skal fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsrådene og andre lokale arbeidsgrupper i bispedømmet.

BISPEDØMERÅDET

- Arbeidsgjevar for prestar og bispedømeadministrasjonen
- Fordeler presteressursar mellom sokna
- Styrer bispedømet sin økonomi
- Fordeler OVF-midlar
- Forvaltar trusopplæringa – godkjenning og inspirasjon
- Leier regionale fellestiltak
- Gjev fagleg støtte og rettleiing til sokna
- Bindeledd mellom nasjonale og lokale kyrkjelege organ.
- Samanslåing/regulering av sokn
- Regionalt høyringsorgan i plansaker

KYRKJEMØTET

- Vedtek ordningar som gjeld for heile kyrkja
 - tilsetjingsreglement
 - kven som kan bli prestar
 - kva roller ulike organ i kyrkja har
- Avgjer lærespørsmål
- Vedtek gudstenesteordning og andre liturgiar
- Representerer kyrkja nasjonalt
- Blir eit stadig meir sentralt organ for heile kyrkja.

EIN GOD KANDIDAT

- Evne til å dra saman – samarbeidsevne
- Vil vere med på å forme den demokratiske folkekyrkja. (Neste periode er veldig viktig og det er no det ein kan påverka)
- Glad i kyrkja og har engasjement
- Av alle aldersgrupper og begge kjønn
- Engasjert i eigen kyrkjelyd
- Erfaring frå arbeid i råd og styre, i eller utanfor kyrkja
- Evne til å tenkja strategi og prioritering

NYTT VED BISPEDØMERÅDSVALET

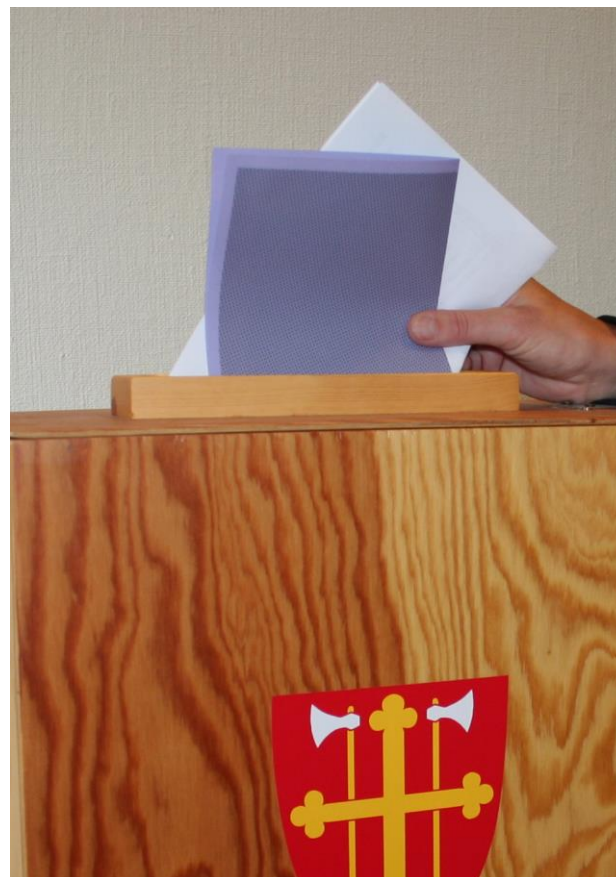
- Berre direkte val til bispedømeråd og Kyrkjemøtet
- Oppretta ordning for registrering av nomineringsgrupper og støtteordningar for desse
- Lista frå nominasjonskomiteen heiter «Nominasjonskomiteens liste»
- Sperregrense for personleg stemmetal, som ved soknerådsvalet

DIREKTE VAL

Totalt **7** leke medlemer:

Samstundes med soknerådsvalet.

Stemmerett: Alle som har stemmerett ved soknerådsvalet, med **unnatak av dei som har stemmerett som prest eller lek kyrkjeleg tilsett**

VAL TIL NOMINASJONSKOMITE

- Ein representant frå kvart sokn, vanlegvis leiar, skal velja prostiet sitt medlem og varamedlem til nominasjonskomite for leke.
- Valoppgjeret (endeleg resultat) blir klart etter at alle prosti har valt – etter 14. februar
- Første møte for nominasjonskomiteen for leke kandidatar er 19. mars i Bergen.

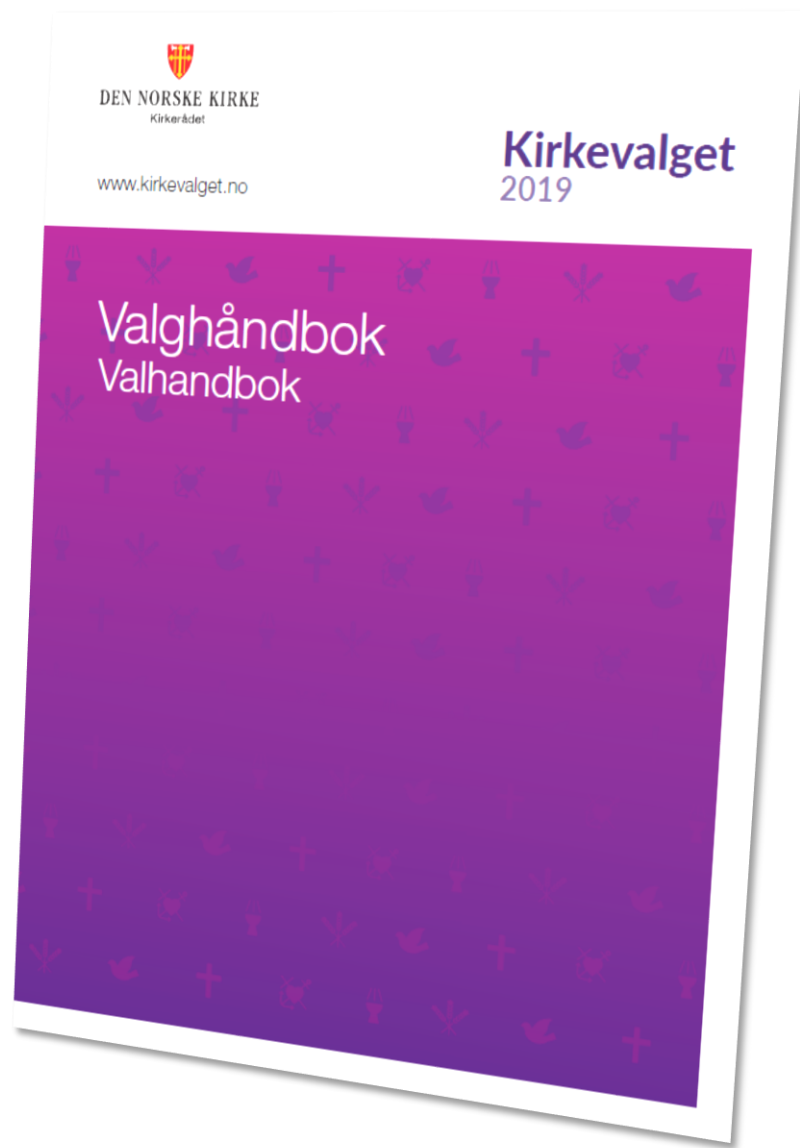
Sjekklister og andre valressursar

I valhandboka står det meste. Den finst berre i elektronisk utgåve.

kyrkjevalet.no

Kontakt oss:
Jens Z. Meyer

Maren Lilja
Gudmundsdottir

DETTE FINN DU PÅ KYRKJEVALET.NO

- Skjema til bruk ved presentasjon av kandidatar, forslag til kandidatliste, supplerende nominasjon, søknad om overføring av stemmerett, utfylling av Valboken og rapportering.
- <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkevalget/for-medarbeidere/skjema/>
- Til verving:
- Quiz til deling i sosiale medier: <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkevalget/vil-du-stille-til-valg/quiz---menighetsradet---noe-for-deg/>
- Artikler til menighetsbladet, profilbilder til bruk i sosiale medier, mal for presentasjon av kandidater for menighetsråd og bispedømmeråd (kommer snart): <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkevalget/for-medarbeidere/Verve-og-presentere-kandidater/>
- Trykksak.kirken.no:
- Under «kirkevalg2019» ligger maler som kan tilpasses før nedlasting:
- Annonse til avis o.l: <http://trykksak.kirken.no/productinput.aspx?catid=41&tid=194#>
- Nominasjonsbrosjyre for å få kandidater: <http://trykksak.kirken.no/productinput.aspx?catid=41&tid=195#>
- I tillegg ligger ulike versjoner av logoen, fargekoden og fonten tilgjengelig her, hvis noen vil lage eget materiale fra grunnen av: <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkevalget/for-medarbeidere/grafisk-profil/>
- Plakater og trykksaker til selve valglokalet til bruk på valgtinget SKAL SNART legges ut her: <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkevalget/for-medarbeidere/om-stemmegivning-og-valglokale/>
- Pr 14.01.19 ligger materialet fra 2015 ute, men det skal oppdateres.

SJEKKLISTER I VALHANDBOKA

13.1 Sjekkliste for valgstyret (bokmål)

Regelfestede frister står i vanlig skrift. *Anbefalte frister står i kursiv.*

Oppgaver ved valg av menighetsråd (MR), bispedømmeråd (BDR) og Kirkemøtet og kirkelig fellelsråd (FR)	Frist	Ansvar	Regel
☐ Delta på møte for valg av nominasjonskomité ved BDR/KM-valget	Før 1. mars 2019	MR-leder el. medlem	§ 6-2
☐ Frist for menighetsrådet for å sende inn forslag til leke kandidater til bispedømmerådet til nominasjonskomiteen	Før 1. mars 2019	MR	§ 6-2
☐ Delta på valgkurs arrangert av bispedømmerådet	<i>Før 1. mars 2019</i>	Valgstyret (VS)	
☐ Ta kontakt med kommunen (Tid for valget (søndagsvalg og åpningstider valglokaler), valglokaler og valgmateriell)	<i>Ingen fast frist, men så tidlig som mulig</i>	Fellelsråd/kirkeverge/ VS	

SJEKKLISTER I VALHANDBOKA

13.1 Sjekkliste for valgstyret (bokmål)

Regelfestede frister står i vanlig skrift. *Anbefalte frister står i kursiv.*

Oppgaver ved valg av menighetsråd (MR), bispedømmeråd (BDR) og Kirkemøtet og kirkelig fellesråd (FR)	Frist	Ansvar	Regel
☐ Delta på møte for valg av nominasjonskomité ved BDR/KM-valget	Før 1. mars 2019	MR-leder el. medlem	§ 6-2
☐ Frist for menighetsrådet for å sende inn forslag til leke kandidater til bispedømmerådet til nominasjonskomiteen	Før 1. mars 2019	MR	§ 6-2
☒ Delta på valgkurs arrangert av bispedømmerådet	<i>Før 1. mars 2019</i>	Valgstyret (VS)	
☐ Ta kontakt med kommunen (Tid for valget (søndagsvalg og åpningstider valglokaler), valglokaler og valgmateriell)	<i>Ingen fast frist, men så tidlig som mulig</i>	Fellesråd/kirkeverge/ VS	

SJEKKLISTER I VALHANDBOKA

13.1 Sjekkliste for valgstyret (bokmål)

Regelfestede frister står i vanlig skrift. *Anbefalte frister står i kursiv.*

Oppgaver ved valg av menighetsråd (MR), bispedømmeråd (BDR) og Kirkemøtet og kirkelig fellelsråd (FR)	Frist	Ansvar	Regel
☒ Delta på møte for valg av nominasjonskomité ved BDR/KM-valget	Før 1. mars 2019	MR-leder el. medlem	§ 6-2
☐ Frist for menighetsrådet for å sende inn forslag til leke kandidater til bispedømmerådet til nominasjonskomiteen	Før 1. mars 2019	MR	§ 6-2
☒ Delta på valgkurs arrangert av bispedømmerådet	<i>Før 1. mars 2019</i>	Valgstyret (VS)	
☐ Ta kontakt med kommunen (Tid for valget (søndagsvalg og åpningstider valglokaler), valglokaler og valgmateriell)	<i>Ingen fast frist, men så tidlig som mulig</i>	Fellesråd/kirkeverge/ VS	

Førehandsstemming

VIKTIGE PRINSIPP VED VALET

- Hemmeleg val
- Praktiske konsekvensar
 - Avlukke
 - Teieplikt
 - Rutiner
- Nøytralitet
- Opplæring av valfunksjonærar

STEMMERETT OG VALBAR

- Stemmerett frå 15 år
- Kan veljast frå 18 år

VALMODUL OG MANNTAL

- Valmodulen skal vera klar seinast mai 2019 og tilgjengeleg for alle sokneråd v/adm.
- Legg inn stemmestader mv. i valmodulen innan 1. juni og oppteljingsresultatet innan 11. september.
- Valmodulen har også alle aktuelle skjema til utskrift
- Manntalet blir «låst» 30. juni. Dvs at du har stemmerett der du er busett den dato.
- Alle med stemmerett får tilsendt valkort med opplysning om valet og kor dei kan få informasjon om stemmestad.
- Alle stemmestader kjem på kyrkjevalet.no

[Hjelp til bruk](#)

[Handlinger](#)

[Medlemmer](#)

[Nøkkeltall](#)

[Gaver](#)

[Kirkevalg](#)

[Organisasjon](#)

Plan for lokalt valg

XXX sokn i xxx fellesråd i Oslo bispedømme

1. Om menighetsrådet

2. Tid og sted

3. Nominasjonskomité

4. Kandidatlist

Oppsummering

4. Kandidatlist

Nominasjonskomitéens liste

Legg til kandidatene på lista og organiser dem i prioritert rekkefølge.

Søk opp person gjennom å taste inn fødselsnummer (11 siffer), og trykk legg til. Velg én og én kandidat og bruk piltastene for å flytte dem til riktig posisjon på lista.

Finn person etter fødselsnummer (11 siffer)

Vet du ikke personens fødselsnummer? [Søk etter fødselsnummer](#)

Prioritet	Fødselsnr	Navn	Adresse	Stilling	Alder	Kjønn	
1							

Forslagsstillere til nominasjonskomitéens liste

Minst 10 personer

Skriv inn navnene på forslagsstillerne

Finnes det andre godkjente kandidatlist for soknet?

- Ja
 Nei

FØREHANDSSTEMMING

- 10. august til 6. september
- Minst to stemmemottakarar til stades
- Minst eitt kyrkjekontor i fellesrådsområdet skal ta imot stemmer i ordinær opningstid
 - Ideelt:
 - Kwart sokn
 - Institusjonar og møteplassar
 - I tilknytning til gudsteneste
 - Dag- og kveldstid

- Førehandsstemming som ikkje er planlagt lenge før, kan gjennomførast, men alle skal ha likt høve til å stemma.
- Tid og stad for førehandsstemming kjem *ikkje* på valkortet
- Dei som har stemt på førehand, kan ikkje stemma på valdagen.
- Soknerådsleiar kan gje mynde til tilsette og frivillige om å ta imot førehandsstemmer

FØREHANDSSTEMMING I PRAKSIS

- Veljaren brettar stemmesetel i einerom
- Funksjonær set stempel på stemmesetelen
- Veljaren legg setelen i ein stemmesetelkonvolutt og limer igjen
- Stemmemottakar legg stemmesetelkonvolutten saman med evt. valkort i ein omslagskonvolutt som blir lagt i valurna, evt skal veljaren skriva namn, f.dato og adresse på omslagskonvolutten
- Viss veljaren høyrer til i eit anna sokn, skal omslagskonvolutten sendast dit.

LOKALE ERFARINGAR

Tove Margrete Nordmark

- Sjef for menighetsavd. i Bergen kirkelige fellesråd
- Ansvarleg for kyrkjevalet i BKF
- Medlem av valrådet i Bjørgvin bispedøme

Valting

KRYSS OG SPERREGRENSE

- Stemmeregler stort sett som tidlegare:
 - Kryss for tre kandidatar. Ikkje stryk.
- Nytt:
 - Sperregrense på 5 % for nominasjonskomiteen si liste
Dvs: Minst 5 % av veljarane må ha kryssa av for ein kandidat for at det skal få betydning for rekkefølga
 - For andre lister: Kumulering av inntil to kandidatar

Altså: Om Nominasjonskomiteen si liste får 100 stemmer må kvar kandidat på lista ha fått minst 5 stemmer (5 %) for å kårast tidlegare enn plasseringa på lista skulle tilsei.

Dette gjeld også nominasjonskomiteen si liste i bispedømerådsvalet

PLANLEGGE VALTINGET

- Tid og stad *skal* følgje val til kommunestyret
- Avklare vallokale – Kyrkjevevja avklarar med kommunen sin valadministrasjon. Alt må vere klart til kunngjering seinast 10. august.
- *Alle* valkrinsar skal brukast
- Ikkje same rom som val til kommunestyret
- Val i kyrkja etter gudstenesta søndagen før valdagen er del av valtinget – før det: førehandsrøysting
- Sørga for bemanning av alle stemmestader i soknet

STEMMEGIVING

- Alltid minst to valfunksjonærer til stades
- Veljarane har fått tilsendt valgkort
- Valet skal skje «i einerom og usett». Ved stemmeavlukker eller i eige rom (Skjerpa sidan 2015)
- Prosedyre: Identifikasjon (valgkort), gje stemmemateriell, i valavlukket, stempling av stemmesetdel, setel i urna

STEMMEGIVING - 2

- Ikkje valkort? Annan id. (bankkort, førarkort o.l.)
- Ikkje i manntallet? Vise til rett stemmestad, eller ta imot framandstemme
- I tvil om retten til å stemme: Ta imot framandstemme
- Ingen skal avvisast i vallokalet – Stemmestyret avgjer seinare om stemma kan godkjennast
- Framandstemme: I konvolutt og omslagskonv. m. opplysn

PRAKTISKE FORHOLD VED VALET

- Soknerådet er valstyre i soknet
 - Valstyret fører protokoll over alt angående valget
- Stemmesetlar for BDR-val til alle vallokale. Bli trykte sentralt. Kyrkjekontoret får i posten og distribuerer.
- Stemmesetlar til SR-val. Trykkast lokalt, 120 g kvitt
- Sjekk i god tid at valurner og stempel er klare

PRAKTISKE FORHOLD VED VALET - 2

- Fleire vallokale i soknet: Eitt stemmestyre (tre medl.) for kvart
 - Stemmestyret fører protokoll over alt som skjer i deira vallokale
- Oppteljing avslutta seinast 11. sept. Resultatet skal leggjast inn i valmodulen
- Stemmesetlar frå bispedømerådsvalet skal sendast på raskast mogeleg måte til bispedømekontoret i Bergen (detaljar om dette kjem seinare)

LOKALKYRKJELEG VALØKONOMI

- Til fordeling lokalt: 32 millionar (med atterhald)
- Utgangspunkt i same fordelingsnøkkel som i 2015
- Til godtgjering av valfunksjonærar, lokale infotiltak, lokal valadministrasjon og valmateriell
- Til fordeling seinast 30. juni

«Hvert sokn vil få kr 10000 i grunnstøtte, og det vil i tillegg utbetales kr 3 pr. stemmeberettiget medlem. Videre vil det utbetales kr 4300 pr. stemmekrets i kommunen som overstiger antall sokn i kommunen. De menigheter som gjennomfører valgting to dager får en ytterligere tilleggsbevilgning på kr 2000, og dersom det er overskytende stemmekretser som har valg begge dagene blir også dette kompensert med kr 2000 pr. stemmekrets.»

Informasjon

INFORMASJON

- Dei fleste punkta på sjekklista krev eitt eller fleire informasjonstiltak. (Desse er merka «Komm»)
- Lag ein enkel informasjonsplan som supplerer sjekklista
- Valhandboka vil ha eksempel på ein slik plan
- De får forslag til ein kommunikasjonspakke
- Korleis kan vi byggje kyrkjelyd gjennom kyrkjevalet?

KOMMUNIKASJONSPAKKE LITEN

1. Oppdater kalenderen
2. Kyrkjebladet – fyldig omtale i alle utgåver
3. Nettsider
4. Bestill materiell om valet før 1. mars på <http://valgutstyr.no>
5. Kjøp annonseplass i lokalavis
6. Evaluer informasjonsinnsatsen

KOMMUNIKASJONSPAKKE +

7. Velg ut eit tiltak (el. fleire) de er stolte over som de vil fortelja om i eigne kanalar og lokalavisa
8. Kjøp ekstra merksemd for saker de har på facebook
9. Arranger eit ope møte med kandidatane
10. Ha stand for kyrkjelyden og valet

Lukke til!

KUNNGJØRINGER (VALGSTYRET)

- Senest **1. mars** (anbefalt): Kunngjøring av krav til listeforslag ved menighetsrådsvalget
- Senest **6. mai**: Kunngjøring av valglister og valgform ved menighetsrådsvalget
- Senest **6. mai**: Kunngjøring av ev. mulighet for supplerende nominasjon ved menighetsrådsvalget
- Senest **10. august**: Kunngjøring av tid og sted for valget, samt forhåndsstemming
- Senest **11. september**: Offentliggjøring av valgresultat ved menighetsrådsvalget

LOKAL OPPLÆRING

- Valhandbok
- Prostivise kurs i november - februar
- God opplæring av valfunksjonærer er avgjerande for god gjennomføring av valet.
 - Nøytralitet
 - Profesjonalitet
 - Trygg på rolle og oppgåve
- Klar ansvarsfordeling i vallokalet. Ein tydeleg leiar.
- Kyrkjerådet lagar kursmalar og nettkurs

VALAGITASJON

§ 9-5.Valagitasjon m.m.

(1)Valagitasjon er ikke tillatt i det rommet der forhåndsstemmegivningen foregår.

§ 10-3.Ordensregler

(1) I valglokalet og i de rom som velgeren må passere for å komme frem til valglokalet, er det ikke tillatt å drive valgagitasjon eller å utføre handlinger som kan forstyrre eller hindre en normal gjennomføring av valghandlingen. Det er ikke tillatt for uvedkommende å føre kontroll med hvem som møter frem og avgir stemme, eller å foreta velgerundersøkelser eller liknende utspørring av velgerne.

HØVE TIL Å STEMMA I HEILE KOMMUNEN

§ 10-2. *Tid og sted for stemmegivningen. Organisering*

- (2) Valgstyrene i et fellesrådsområde kan i fellesskap bestemme at det skal bli adgang til at velgerne kan avgi stemme i alle soknene innenfor fellesrådsområdet, enten for begge kirkelige valg eller kun for valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Dersom et flertall av valgstyrene i fellesrådsområdet går inn for slik tilrettelegging, skal alle valgstyrene i fellesrådsområde tilrettelegge for dette. Velgere som avgir stemme i et sokn de ikke er manntallsført i, avgir stemme i stemmeseddelkonvolutt etter prosedyren for forhåndsstemmegivning i § 9-4. Valgstyret plikter i så tilfelle å sørge for at omslagskonvoluttene blir overlevert til vedkommende sokn.

GRENSEJUSTERINGER

- **Det pågår endring av kommunegrenser flere steder. Disse får noen følger for soknene og fellesrådene.**
- **Enkelte steder justeres soknegrensene eller sokn slås sammen.**
- **Der sammenslåing og justeringer er vedtatt, skal valget holdes etter framtidige grenser.**
- **Der vedtak ikke er gjort, gjelder gamle grenser ved valget.**
- **Vedtak må være gjort før 1.3.2019.**
- **Kirkerådet sentralt arbeider med å få lagt alle slike endringer inn i valgmodulen som vil ligge til grunn for valgkort og manntall**